

Kognitivní funkce -jejich diagnostika a trénink-

PSB_444

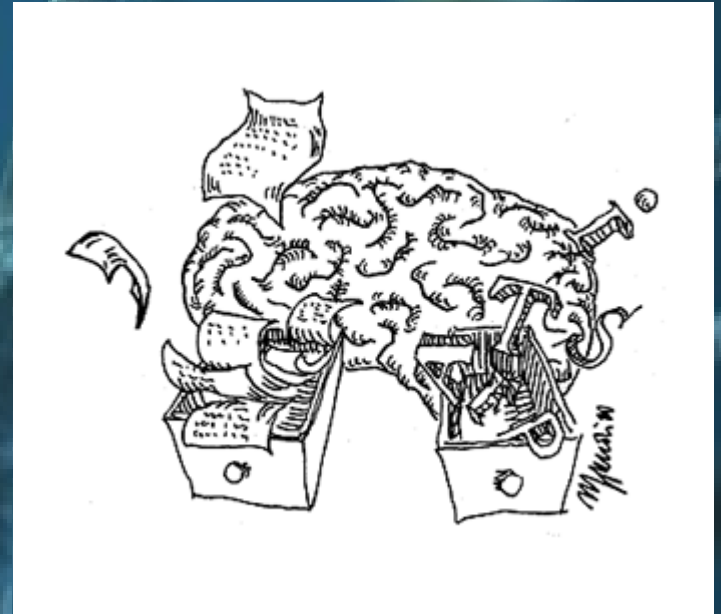
Jaro 2013

Aneta Dorazilová

PsÚ FFMU

Forma výuky

- Aktivní účast v hodině
- Spolupráce
- Příprava na hodiny

- **Ukončení:** diagnostika a tréninkový plán pro určitého klienta

Náplň předmětu

- Seznámení se s některými dg. metodami
- Kog. deficity u různých diagnóz
- Tvorba tréninkového programu
- Seznámení se s počítačovými programy
- ...a snad i zkušenosti z praxe

Důležité pojmy

- **neuropsychologie** = vztah mezi (poškozeným) mozkiem a chováním
- **chování** = kognice, emoce, exekutivní funkce
- **kognice** = mentální a kognitivní schopnosti, které závisejí na funkci mozkové kůry (řeč, paměť, pozornost) ...s čím vším souvisí?

(Přikrylová, 2010)

Důležité pojmy

- **neuroplasticita** = schopnost mozku měnit se a transformovat; tvorba nových oblastí – map (Doidge, 2012)
- **kognitivní rehabilitace** = podpůrná, udržovací, obnovovací, pravidelná činnost vedoucí ke zlepšení nebo udržení stavu KF

Přístup ke klientovi s kognitivním deficitem

- přizpůsobení tempa řeči i pohybů
- přizpůsobení slovní zásoby a výrazů
- jasné otázky nebo instrukce
- trpělivost, slušnost!!!

X nejednáme s dítětem, ale s dospělým člověkem

X i klient s KD může mít smysl pro humor

Možné projevy pacienta s KD

- podrážděnost, impulzivita, nevhodné sociální chování, snížená motivace, zvýraznění premorbidních osobnostních rysů, úzkost, deprese, nedůvěra
- trvalé osobnostní změny – obsesivní chování, nadměrné věnování se práci, přehnaná přátelskost, izolovanost, zkreslené vnímání záměrů a jednání druhých lidí,.....
- problematický návrat do práce – PM retardace, ztráta dřívější tvořivosti,.....

Vyšetření kognitivního deficitu

- **Základní orientace:** počítání, psaní, čtení, abstraktní myšlení: interpretace přísloví
- **!!! rozhovor, pozorování**
- **Generalizovaný deficit** = funkce poškozeny jako celek → screening (MMSE, Hodiny)
→ těžší zkoušky při absenci deficitu

Základní testovací metody jednotlivých funkcí

- rychlost zpracování informací – **Symboly**
- pracovní paměť – **Řazení písmen a čísel**
- pozornost – **TMT A + B**
- verbální učení a paměť – **Paměťový test učení**
- vizuální učení a paměť – **Reyova figura**
- řeč – **VFT (test verbální fluence)**
- prostorová orientace – **Clock Drawing**

Základní testovací metody jednotlivých funkcí

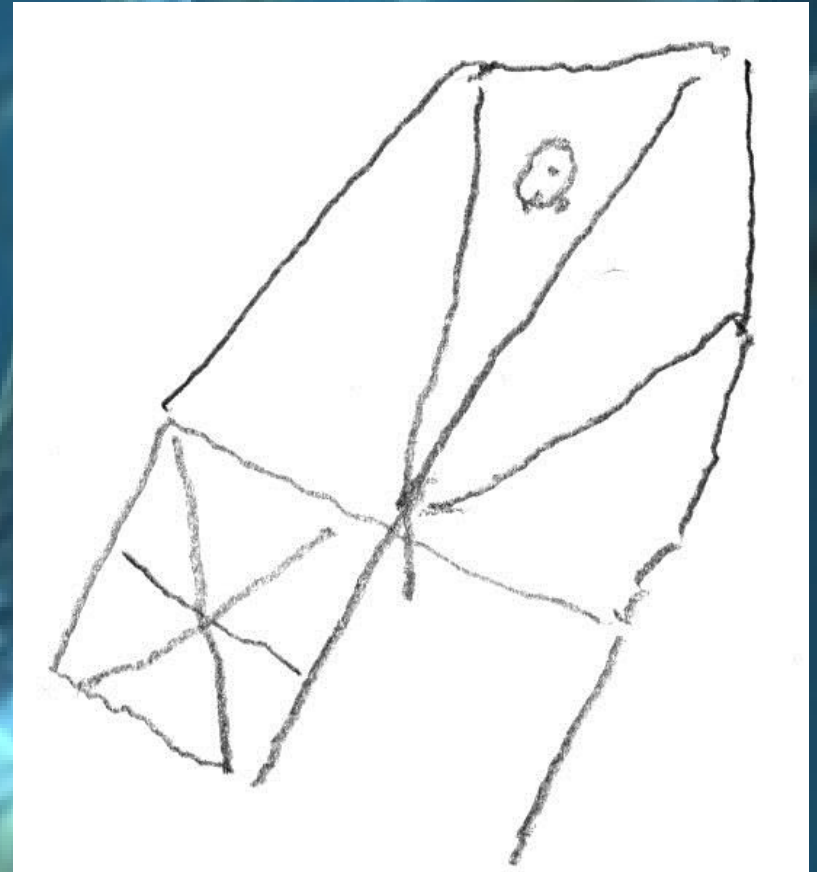
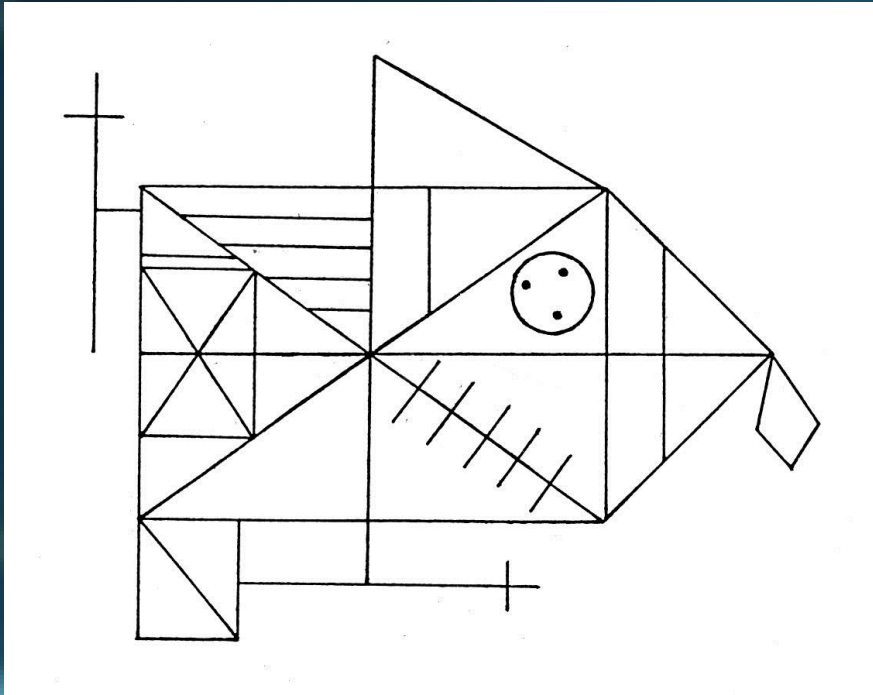

- vizuální učení a paměť – **Reyova figura – reprodukce**
- premorbidní schopnosti – **Informace**
- verbální učení a paměť – **Paměťový test učení – oddálení**
- **(30 min.)**
- usuzování a řešení problémů – **WCST**
- lateralita – **Pravo – levá orientace, nespecifické zk.**
- řeč - **Mississippi Aphasia Screening Test**

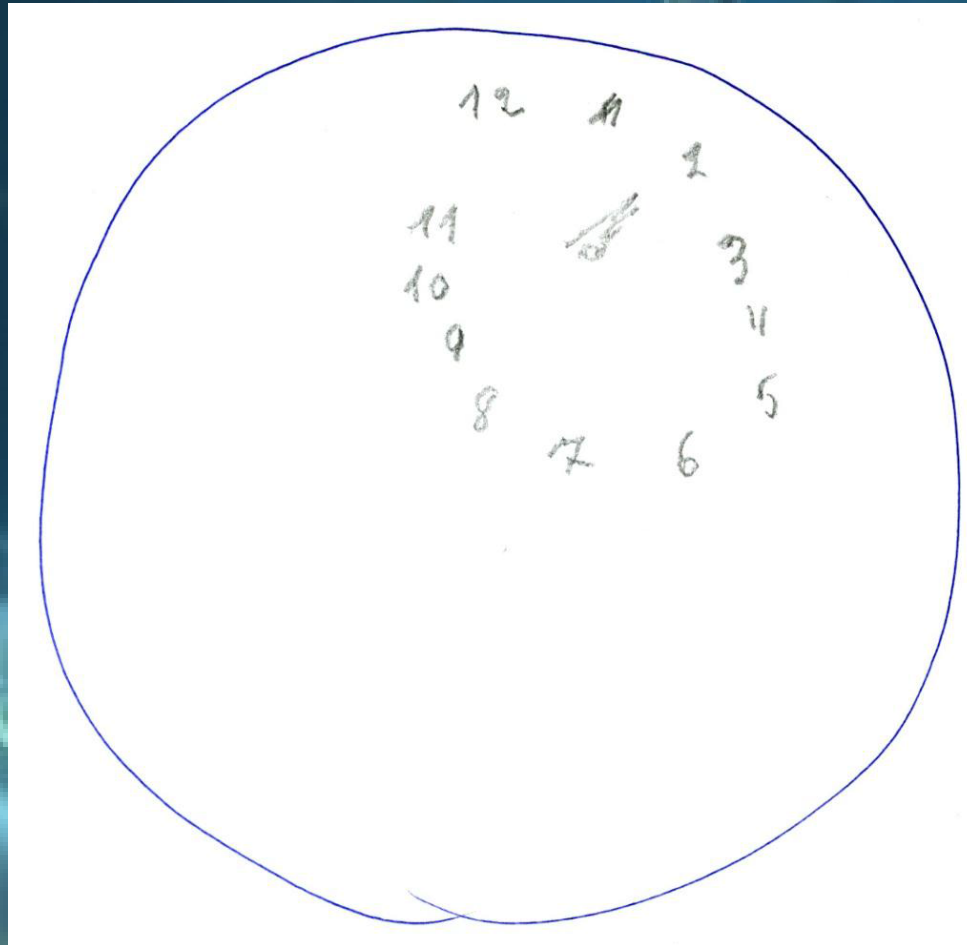
Screeningové baterie

- Mini Mental State Examination, MMSE (Folstein et al., 1975)
- Addenbrooke's Cognitive Examination Revised, ACE-R (Hodges, 2006; Bartoš, 2010)
- Další baterie: Seven-Minute Screening Test, Montreal Cognitive Assessment, MoCA test, Alzheimer's Disease Assessment Scale, Cognitive section, ADAS-Cog, Mattis Dementia Rating Scale, MDRS

Rey – Osteriethova figura (příklad)

Clock Drawing (příklad)

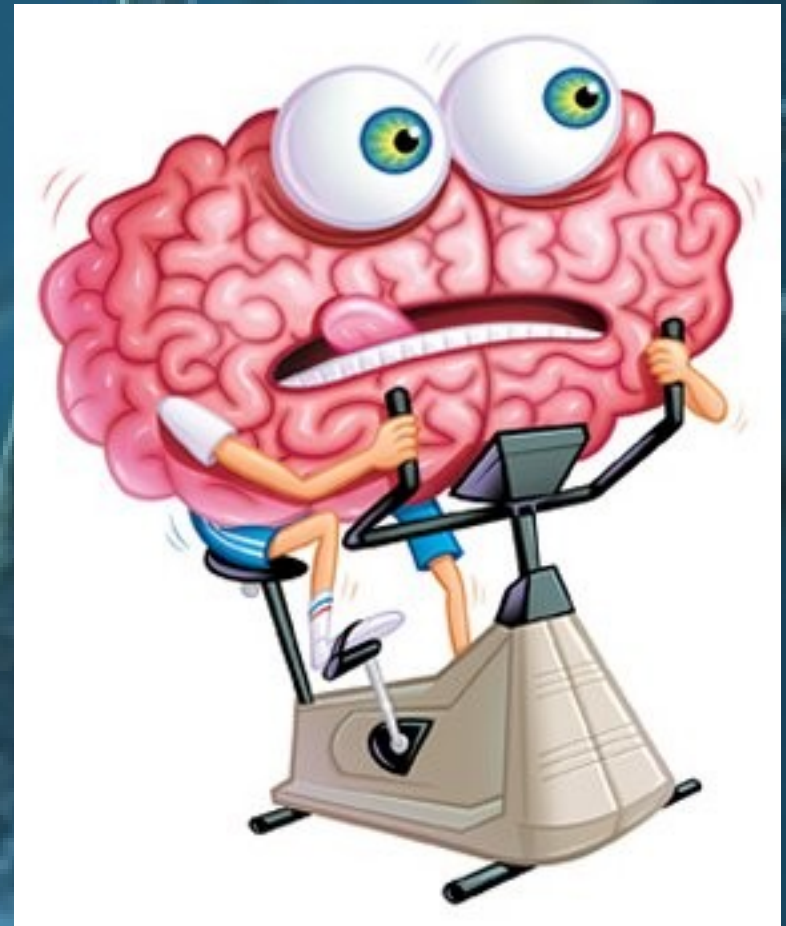
Tréninkové programy

- Brainjogging.cz (HappyNeuron)
- Cognifit
- NEUROP

Příručky on-line pro veřejnost:

- **Vzpomínkovi.cz**
(materiály pro pacienty s mírnou kog. poruchou a jejich příbuzné)
- **Ergoaktiv.cz**
(materiály pro osoby po CMP)

Užitečné...

- UCLA Brain Research Institute

(<http://www.bri.ucla.edu>)

- Cambridge Cognition

(<http://www.camcog.com>)

- Brain Mapping

(<http://www.brainmapping.org>)

....a zajímavé odkazy

- Mind Hacks

(<http://mindhacks.com>)

- Neurophilosophy

(<http://www.guardian.co.uk/science/neurophilosophy>)

A co ještě?

- Metakognitivní trénink pro pacienty se schizofrenií (Moritz, Woodward, Mozny, 2007)
- Teorie sociální kognice a možnosti diagnostiky
- Rehabilitace pacientů s afazií – co může dělat psycholog?

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!

